

Kilpailutietojen kerääminen

Johdanto

UTC:n *eettisissä säännöissä* huomioidaan se tosiasia, että kilpailijoita koskevien tietojen kerääminen ja käyttö kuuluvat välttämättömään, rutiininomaiseen liiketoimintaan. Eettisissä säännöissä määrätään kuitenkin, että tietoja voidaan hakea ja hyväksyä vain, kun niiden vastaanoton ja käytön voidaan kohtuullisin perustein uskoa olevan laillista.

Mitä tarkalleen ovat ”kilpailutiedot”?

”Kilpailutiedot” kattavat kaiken, mikä liittyy kilpailuympäristöön tai kilpailijoihin – esimerkiksi tuotteita, markkinoita, hinnoittelua tai liiketoimintasuunnitelmia koskevat tiedot. Nämä tiedot voivat olla peräisin julkistetuista lähteistä tai ne saattavat olla muuten yleisön saatavilla. Jotkin tiedot koskevat tiettyä kilpailijaa (”kilpailijatiedot”), ja joitakin kilpailijatietoja voidaan pitää ”omistusoikeudellisina” tai ”luottamuksellisina” tietoina tai ”liikesalaisuuksina” (tässä kirjasessa käytetään nimitystä ”omistusoikeudellinen”), joita yritykset pyrkivät pitämään salassa kilpailijoiltaan. Yrityksillä ei ole mitään yksiselitteistä vakiomääritelmää sille, mikä on omistusoikeudellista, vaan määritelmät vaihtelevat eri alojen ja jopa eri yritysten välillä. Jotkin yritykset menevät niin pitkälle, että vaativat kaikkien liiketoimintatietojen pitämistä omistusoikeudellisina.

Millaisia kilpailutietoja voin hankkia?

UTC kunnioittaa yritysten kohtuullisia, omistusoikeudellisten tietojen suojausta koskevia odotuksia. Koska ei ole olemassa yksiselitteistä omistusoikeuden määritelmää ja koska yritysten on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin omistusoikeudellisten tietojensa suojaamiseksi, UTC arvioi saamansa tiedot niiden hankintataustaa vasten eikä niinkään jäykkää ”omistusoikeudellisuuden” määritelmää käyttäen. Toisin sanoen tietojen hankintataustasta voidaan yleensä päätellä, voiko tietoja ottaa vastaan ja käyttää. Tietojen hankkiminen yleisistä lähteistä on selvästi sallittua. Toisaalta taas tietojen hankkiminen varkauden tai petoksen kautta on selvästi kiellettyä.

Tietoja hankittaessa tulee noudattaa kahta periaatetta:

1. Älä yritä saada ketään pettämään luottamus tarjoamalla tai antamalla hänelle lahjoja tai lupaamalla työ- tai liiketoimintatilaisuuksia.
2. Älä loukkaa kohtuullisia yksityisyyttä tai luottamuksellisuutta koskevia odotuksia.

Periaatteiden soveltaminen

Lahjusten ja varastamisen ehdotonta kieltämistä lukuun ottamatta on mahdotonta antaa selkeää ja lopullista luetteloa kaikista sopimattomista menetelmistä. Tiettyjen markkinoiden luonne ja käytännöt vaikuttavat nekin osaltaan niillä sovellettaviin standardeihin. Kilpailija ymmärtää esimerkiksi, että mahdollinen asiakas, joka soveltaa kilpailutuksessaan huutokauppatekniikkaa, tulee paljastamaan hänen hintansa.

Eri markkinoiden käytännöistä riippumatta yritysten odotetaan ryhtyvän toimenpiteisiin arvokkaina pitamiensä tietojen suojaamiseksi. Yritys, joka ei ryhdy sellaisiin toimenpiteisiin, ei voi kohtuudella odottaa muiden pitävien tietojen omistusoikeudellisina. Kilpailija ei voi kohtuudella edellyttää luottamuksellisuutta, jos hän keskustelee omistusoikeudellisista tiedoista julkisessa paikassa. Yritys voi toisaalta odottaa, että ”hakkerit” eivät manipuloi tai tarkkaile sen tietokonejärjestelmää.

On äärimmäisen tärkeää käyttää tervettä järkeä ja arvostelukykyä. Tiettyä käytöstä analysoitaessa pitäisi aina kysyä itseltään: ”Miksi nämä tiedot ovat käytettävissäni?”

1. Olenko yrittänyt jollakin tavalla pakottaa jotakin henkilöä jakamaan nämä tiedot? Olenko esimerkiksi uhannut tavarantoimittajaa antamalla ymmärtää, että tulevaisuuden liiketoimintatilaisuuksiin voi vaikuttaa antamalla tietoja kilpailijasta? Olenko rohkaissut työntekijää paljastamaan tämän entiselle työnantajalle kuuluvia tietoja, kun paljastus olisi ristiriidassa työsopimuksen kanssa?
2. Olenko paikassa, jossa minun ei pitäisi olla? Jos olen esimerkiksi kenttätyöntekijä, jolle on annettu oikeus liikkua kilpailijan toimitiloissa, olenko mennyt sallittujen alueiden ulkopuolelle? Olenko antanut kenellekään harhaan johtavia tietoja päästäkseni tälle alueelle?

3. Onko aiottu tietojenhankintamenetelmä kajoavaa, esim. jätteen seulomista tai elektronisten laitteiden käyttöä kilpailijan toimien nuuskintaan kadun toiselta puolen?
4. Olenko johtanut ketään harhaan siinä mielessä, että joku uskoi tietojen antamisen minulle olevan välttämätöntä tai salassapitosopimuksen antaman suojelun alaista? Olenko esimerkiksi totuuden vastaisesti esiintynyt viranomaisena, joka tarvitsee tietoja viralliseen tarkoitukseen? Olenko uskotellut olevani tavarantoimittaja (jota velvoittaa tekijänoikeuksia koskeva sopimus tai muu salassapitosopimus) ja antanut ymmärtää, että tietoja suojattaisiin?
5. Olenko tehnyt mitään kiertääkseni tai hämätäkseni järjestelmää, jonka tarkoitus on turvata tai suojata tietoja?

Nämä kysymykset on tarkoitettu kuvaamaan tapauksia, jotka ovat esimerkkejä kajoavasta menettelystä. Tällainen käytös on ehdottomasti kiellettyä.

UTC:n laillista tietojen vastaanottoa ja käyttöä koskeva ”kohtuullisten perusteiden” standardi ei perustu vain tietojen vastaanottajan henkilökohtaisiin uskomuksiin. Jälleen on kysyttävä: ”Tekisikö puolueeton kolmas osapuoli sen johtopäätöksen, että minulla oli kohtuullinen syy uskoa, että tietojen vastaanotto ja käyttö oli laillista?” Sillä, oliko tiedoilla mitään hyötyä tai arvoa UTC:lle (tai käytettiinkö tietoja ylipäättään), ei ole mitään merkitystä määritettäessä, oliko tietojen vastaanottaminen laillista.

Entä jos tiedot on merkitty omistusoikeudellisiksi?

Omistusoikeutta osoittava leima tai merkintä:

voi olla varoitus siitä, että tiedot ovat arvokkaita ja niitä tulee suojata, tai

voisi olla merkitykseton, koska merkintää on käytetty summittaisesti yleisön saatavilla oleviin tietoihin tai tiedot ovat vanhentuneita ja menettäneet arvonsa.

Omistusoikeutta osoittavat merkinnät ovat yksi tekijä, joka on otettava huomioon erityisesti kun ollaan tekemisissä Yhdysvaltojen liittovaltion viranomaisten kanssa, sillä sellaisten tietojen vastaanottoa koskevat tiukat säännöt ja rikkomuksista langetetaan rikosoikeudellisia rangaistuksia. Älä ota vastaan osaakaan kilpailijan tekemästä tarjouksesta tai esityksestä äläkä hyväksy mitään asiakirjoja, joissa on merkintä “Source Selection Information — See FAR 3.104.” (“Hankkijan valintaa koskevia tietoja – ks. FAR 3.104.”). (Lue myös alla oleva kappale, joka koskee kilpailutietoja suhteissamme Yhdysvaltojen liittovaltion viranomaisiin.)

Muissa olosuhteissa, jotka eivät kuulu valtion hankintoja koskevien tiukkojen sääntöjen piiriin, omistusoikeudellisten merkintöjen merkitys on vähemmän selkeä. Merkinnän käyttö (tai sen puuttuminen) ei anna yksiselitteistä vastausta kysymykseen, ovatko tiedot todella omistusoikeudellisia vai eivät. Merkintä on kuitenkin ymmärrettävä varoituksena, ja tiedot saattavat olla arvokkaita ja suojattuja.

Jos tiedot on merkitty ja jos tietoja normaalissa liiketoimintakäytännössä pidettäisiin salaisina, meidän on arvioitava niiden vastaanottamisen sopivuutta. Muista, että vaikka tiedot olisivatkin omistusoikeudellisia, tiedot luovuttaneella henkilöllä saattaa olla valtuudet siihen. Noudata tässä kirjasessa muotoiltuja periaatteita ja keskity siihen, miten tiedot on hankittu – älä riko luottamusta äläkä loukkaa luottamuksellisuutta ja yksityisyyttä koskevia kohtuullisia odotuksia. Periaatteiden lisäksi on huomioitava henkilö, jolta tiedot on saatu, ja varmistettava, että hän ei ole saanut tietoja käsiinsä luvattomia keinoja käyttäen. Jos tiedoissa on merkintä niiden omistusoikeudellisuudesta, tietojen vastaanottoa koskevat olosuhteet on dokumentoitava.

Missä määrin nämä säännöt koskevat konsultteja ja muita edustajia?

Näitä sääntöjä on sovellettava joka suhteessa. UTC:n suhteet kolmansiin osapuoliin eivät saa olla ristiriidassa *eettisten sääntöjen* kanssa.

Liikelahjojen antaminen on yleistä. Kuinka voidaan erottaa sääntöjen mukaiset lahjat sellaisista, joilla houkutellaan jotakuta ”pettämään luottamus”?

UTC:n säännöt sallivat kohtuullisten liikelahjojen antamisen – niiden on oltava kohtuullisia niiden arvon, lukumäärän ja yleisten olosuhteiden suhteen. Lisätietoja on kirjasessa ”Liiketoimintaan liittyvien lahjojen antaminen ja vastaanottaminen”.

Mitä sääntöjä sovelletaan kilpailutietoihin suhteissamme Yhdysvaltojen liittovaltion viranomaisiin?

Liikesuhteet (ja niihin liittyvä liiketoiminta) Yhdysvaltojen liittovaltion hallituksen elimiin ja kongressiin ovat tiukkojen lainsäädännöllisten määräysten alaisia. Kilpailijan omistusoikeudellisia tietoja ja valtion hankkijoiden valintaa koskevia tietoja suojelevat Yhdysvaltojen julkista hankintaa koskevan lain määräykset 41 U.S.C. 423 ja täytäntöönpanosäännös Federal Acquisition Regulation (“FAR”) 3.104 (Office of Federal Procurement Policy Act, 41 U.S.C. 423, implemented in the Federal Acquisition Regulation (FAR) in 3.104). Tässä asetuksessa määritellään tietoluokat (esim. kilpailijoiden tekemät tarjoukset ja valtion kilpailijoista tekemät arvioinnit), joiden vastaanottaminen ja hallussapito sinänsä on lainvastaista hankintojen yhteydessä. Rikkomuksista määrättyt (rikos-, siviili- ja hallinto-oikeudelliset) rangaistukset ovat ankaria.

Mikä vaikutus on muulla lainsäädännöllä?

Kilpailijaa koskevien tietojen sääntöjen vastainen vastaanotto voi olla sopimussuhteen vastainen tai liike-elämään liittyvää lahjontaa ja liikesalaisuuksia koskeva kannekelpoinen rikkomus. Yritykset, jotka jakavat kilpailutietoja, saattavat lisäksi rikkoa kilpailulainsäädäntöä vastaan.

Mistä muualta voin saada apua?

Jos tarvitset lisäohjeita, käänny liiketoimintatapakoordinaattorin tai yksikkönne lakimiehen puoleen.

United Technologies Corporation
United Technologies Building
Hartford, CT 06101